

Bang om te eten

Stel je voor dat je kind niets wil eten. Een nachtmerrie voor iedere ouder. Voor kinderen met ernstige eetproblemen kan dagbehandeling in de Seyshuizen een oplossing bieden, ook als voedselallergie de oorzaak van de eetangst is. Het behandelcentrum uit Nijmegen opende begin dit jaar een nieuwe vestiging in Haarzuilens bij Utrecht. Het nieuwe centrum biedt plaats aan vier kinderen, die hier leren hun eetangst te overwinnen.

Rosalie is een vrolijke peuter van drie jaar. In haar buik heeft ze een voedingssonde, omdat ze tot voor kort niets wilde eten of drinken. Rosalie leek een gezonde baby. Toen ze twee weken oud was begon ze te huilen en te spugen. Het spugen ging van kwaad tot erger, na drie maanden kreeg ze een voedingssonde omdat ze zelfs geen vocht meer binnenhield. Rosalie gaf ook de sondevoeding terug. 'We waren de hele dag bezig haar kleine porties voeding toe te dienen', vertelt moeder Judith van Overbeek. 'Het was afschuwelijk. Het voelt alsof je je kind vergiftigt, maar het moet toch eten.'

reageert vanaf dag één heel goed op het dieet. Ze hoeft niet meer te spugen en kan eindelijk weer eens goed slapen. Alleen gewoon eten lukt niet. De ouders nemen in 2008 contact op met de Seyshuizen.

Oorzaken eetangst

'Kinderen zoals Rosalie hebben nare ervaringen opgedaan met eten', vertelt GZ-psycholoog Ester Jakobs van de Seyshuizen. 'Veel kinderen die bij ons komen, zijn te vroeg geboren of hebben een verstandelijke beperking. In het ziekenhuis kregen ze om verschillende redenen slangetjes in de keel, waardoor ze

De dag wordt geopend met een 'fruitkringetje'. De kinderen gaan liedjes zingen met de leidster en krijgen wat te drinken en een stukje fruit aangeboden. Vaak eten ze dit niet op. In het begin van de behandeling is dat niet erg. Gedurende de dag zijn er voor ieder kind drie of vier behandelsessies, dan moeten ze wel eten. De eerste stap in de behandeling begint met het aanraken van de mond. Als dat goed gaat, wordt het kind beloond, bijvoorbeeld met een speeltje. Een volgende stap is een vinger in de mond, daarna het geven van een klein beetje vla met een spuitje in de wangzak en zo steeds iets verder. 'In het begin stellen we heel lage eisen, maar gaandeweg worden deze opgevoerd', legt GZ-psycholoog Jakobs uit. 'Negatief gedrag wordt genegeerd. En wanneer kinderen het eten uitspugen, wordt een nieuwe portie uit de keuken gehaald, zodat ze leren dat dit niet loont. We zorgen er voor dat een sessie altijd positief wordt afgesloten. Bijvoorbeeld door te eindigen met een heel klein hapje, dat wel lukt. Het kind krijgt dan tot slot toch een beloning.'

Behandelsessie

Rosalie is aan het spelen in de speelkamer. Het is een mooie zonnige junidag. De tuindeuren staan open en achter de grote tuin met zandbak, glijbanen en speelhuisje zie je koeien grazen in het weiland. Behandelaar Maartje komt Rosalie ophalen voor haar eerste behandelsessie van die dag. In de behandelkamer staat een kinderstoel voor een grote TV met daarachter een spiegel. Op kleuter ooghoogte hangen vier lichtgroene

foto M. Broek

Rosalie is dankzij haar behandeling voor eetangst enorm vooruitgegaan. 'Ze is gelukkig in de Seyshuizen.'

schortjes aan de muur. Rosalie krijgt haar schortje aan en mag kiezen tussen een speeltje en de tekenfilm van het hondje Dribbel. Maartje neemt haar op schoot. Ze geeft Rosalie een klein hapje vla. En terwijl ze met het meisje praat, kijkt ze of het kind de vla goed van de lepel hapt, of ze moet kokhalzen en of ze de vla doorslikt. Rosalie neemt dapper een hap en slikt. Maartje zet de video aan en Dribbel komt in beeld. Rosalie zwaait met haar armpjes en lacht. De sessie gaat goed, ze eet 50 cc vla. In de behandelsessies krijgt Rosalie gewone vla en het eten is met gewone melk aangemaakt. 'We weten niet waarom Rosalie zo heftig reageert op voeding', vertelt Jakobs. 'Het zou kunnen dat ze

allergisch of overgevoelig is voor bepaalde voedingsmiddelen is, maar dat is niet door onderzoek aangetoond. Bij de sonde-

neer het via de sonde rechtstreeks in de maag komt, maar wel als ze deze normaal eet. Tot nu toe lijkt dat goed te gaan.'

Speelgoedfrietjes

Terug van de behandelsessie zijn de andere kinderen in de tuin aan het spelen. 'Kom je ook pizza eten, Rosalie?', roept het enige jongetje vanuit het speelhuisje in de tuin. De andere kinderen zitten al in het huisje, achter de denkbeeldige pizza. In het spel en speelgoed komt het onderwerp eten vaak terug. Zo zijn er speelgoedfrietjes, een ijsje van plastic en heeft één van de poppen net als veel kinderen een voedingssonde. In het behandelcentrum wordt onderscheid gemaakt tussen vrij spelen en 'werken': therapeutisch spel. Bij kinderen die niet eten is de mondmotoriek minder goed ontwikkeld. Ook hebben sommige kinderen moeite met vies worden. Door middel van kleien, spelen met vingerverf en bellen blazen, wordt hier spelenderwijs aan gewerkt.

Bij kinderen die niet eten is de mondmotoriek minder goed ontwikkeld. Ook hebben sommige kinderen moeite met vies worden. Hier wordt spelenderwijs aan gewerkt

voeding houden we het Sheltondieet aan. In de sessies proberen we de voeding uit te breiden met gewoon eten. Misschien verdraagt ze bepaalde voeding niet wan-

De dagen kennen een strak dagritme. 'Het is echt goed plannen wanneer ik de kinderen een kwartiertje wil meenemen in de bakfiets', vertelt de groepsleidster.

Om twaalf uur gaan de kinderen met haar aan tafel voor de broodmaaltijd. De sfeer is gezellig en de kinderen roepen of ze chocoladepasta of liever smeerworst op hun brood willen. Rosalie kan nog niet goed praten. Door met haar handje naar de mond te bewegen, 'vertelt' ze dat ze gaat eten. Ze krijgt een roze plastic bordje met daarop een klodder chocoladepasta en een muizenhapje brood. Vrolijk prikt ze het broodje aan haar vork en gaat ermee spelen. Niet veel later ligt het op de grond. Dan maar lekker met de chocoladepasta aan de gang. Ze smeert het om haar mond en op haar mooie witte bloesje. Rosalie geniet van 'het broodkringetje'.

Begeleiding ouders

De kinderen die in de Seyshuizen komen, zijn gemiddeld drie jaar. De duur van de behandeling wisselt per kind. Kinderen die goed reageren, kunnen soms na enkele maanden overstappen op een ambulante behandeling. Ongeveer 75 procent van de kinderen dat de Seyshuizen verlaat, eet vloeibaar voedsel. 'De ervaring leert, dat een groot aantal kinderen dat vloeibaar voedsel eet, ook leert vast voedsel te eten', zegt Jakobs. 'Vaak blijft een kind tien tot twaalf maanden en dat vijf dagen per week. Het is een pittig traject voor zulke kleine kinderen én voor de ouders. De ouders worden intensief begeleid. Iedere week neemt zowel de groepsleidster als de behandelaar telefonisch contact op met de ouders om de voortgang te bespreken en adviezen te geven voor het weekend. Dan is het kind bij de ouders thuis. Het negeren van negatief gedrag vinden ouders doorgaans het

foto M. Brok

moeilijkst. En dan heb ik het nog niet over de praktische zaken. Voor ouders die ver weg wonen, is het een hele organisatie om dagelijks hun kind te kunnen halen en brengen. Sommigen logeren in de buurt van het behandelcentrum.'

Zo hebben de ouders van Rosalie tijdelijk een huis gehuurd in de omgeving van Utrecht. 'Mijn man, onze ouders en ik zijn hier beurtelings om Rosalie te halen en te brengen', vertelt Judith van Overbeek. Over de begeleiding in de Seyshuizen is Van Overbeek positief. 'Er wordt goed naar je geluisterd. Voor ons was het fijn, dat ze wilden starten met het Sheltondieet, ook

al was het dieet hier niet bekend. Het voelde als een bevestiging, dat je goed bezig bent voor je kind. Rosalie is erg vooruit gegaan in de vier maanden dat ze in de Seyshuizen is. Niet alleen wat eten betreft, ook motorisch en in het maken van contact is ze enorm gegroeid. Ze is daar gelukkig. Ik hoop dat zij tot de groep behoort die uiteindelijk vast voedsel gaat eten. Als dat gebeurt, gaat bij ons de vlag uit.' ◆

Ingrid Nijkamp

Meer informatie:
www.pluryn.nl/seyshuizen